

**Govor predsjednice Europskog parlamenta Roberta Metsola
na sastanku Europskog vijeća
15. prosinca 2022.**

Bilo je ovo težak tjedan u Bruxellesu. Moram reći da prema informacijama koje smo primili od belgijskih vlasti postoje ozbiljne sumnje da su osobe povezane s autokratskim vladama trgovale utjecajem na način kojim se, vjerujemo, žele oslabiti naši procesi.

Blisko surađujemo s belgijskim vlastima, kojima sam iznimno zahvalna. Namjera je bila potkopati naše procese. No nismo to dozvolili. Osumnjičene osobe su uhićene, ispitane i protiv njih je podignuta optužnica – kako i treba biti.

Međutim, iako uvijek možemo težiti jačem odvracanju i većoj transparentnosti (i ja ću u tom pogledu predvoditi konkretne reforme), moram ujedno reći da će uvijek postojati oni kojima je vreća novca vrijedna rizika. Ključno je da te osobe shvate da će biti uhvaćene. Da će biti posljedica. Da naše službe rade svoj posao te da će se morati suočiti sa svim zakonskim posljedicama.

To je vladavina prava. Tako ćemo reagirati i ponovno izgraditi povjerenje.

Kao što znate, povjerenje se gradi godinama, no dovoljan je trenutak da ga izgubimo. I upravo se zbog pitanja povjerenja vraćam na raspravu o pristupanju Rumunjske i Bugarske Schengenu.

Bilo je pravo razočaranje vidjeti kako je prošlog tjedna Vijeće ponovno uništilo nadu milijuna Europljana i Europljanki kada je opet odlučilo odgoditi pristupanje tih dviju zemalja.

Rumunjska i Bugarska obvezne su u potpunosti provoditi šengensku pravnu stečevinu, osim odredbi koje se odnose na ukidanje unutarnjih granica. Kao i druge države članice šengenskog područja, one snose punu odgovornost za sigurnost i stabilnost vanjskih šengenskih granica, no ne mogu uživati u njegovim prednostima.

Bugarska i Rumunjska uspješno su 2011. prošle postupak šengenske evaluacije. To je bilo prije više od 11 godina.

To je predugo. Nalazimo se trenutku povijesti u kojem to možemo ispraviti, ako to učinimo sada.

Klaus Iohannis jednom je prilikom govorio o granicama koje podižemo u glavama ljudi i za čije je uklanjanje potrebno mnogo više vremena. Bio je u pravu. Mi smo Unija s ponosnom poviješću rušenja zidova i zbližavanja ljudi. Možemo to ponovno učiniti ako budemo imali hrabrosti donijeti političke odluke koje će biti doprinos naše generacije izgradnji Europe.

U ovim, sve težim vremenima, naše su odluke važne. Ljudi su već gotovo 300 dana suočeni s ratom u Ukrajini, s porastom inflacije, nestabilnim cijenama energenata, gospodarskim poteškoćama i pritiskom sve viših računa kućanstava.

Da bismo riješili te društveno-gospodarske probleme, moramo se ponovno okrenuti rastu i usredotočiti se na konkurentnost Europe i svoju ulogu globalnog aktera.

To vrijedi i za naše transatlantske odnose. Američki zakon o smanjenju inflacije s jedne je strane pokušaj da se pomire energetska tranzicija i energetska sigurnost, no s druge je strane

naznaka protekcionizma. Njime se otvoreno diskriminiraju električna vozila proizvedena u Europskoj uniji i komplicira transatlantska suradnja u pogledu kritičnih minerala i proizvodnje baterija.

Nadam se da ćemo moći izbjeći trgovinske sporove te da će umjesto toga taj protekcionistički američki zakon predstavljati platformu za daljnje vodstvo SAD-a i EU-a u klimatskom području, energetske sigurnosti i suradnji na definiranju zajedničkih standarda. Borba protiv klimatskih promjena trebala bi se provoditi zajedno, a ne nauštrb industrijske baze druge strane.

Europska bi unija zalaganjem za svoje demokratske vrijednosti i provođenjem svojeg klimatskog programa trebala pokušati steći konkurentsku prednost na globalnoj razini. Trebali bismo i dalje ustrajati na činjenici da naš način može funkcionirati.

Ohrabrena sam pozitivnim signalima s trećeg ministarskog sastanka Vijeća za trgovinu i tehnologiju. Uspjeli smo postići napredak u razgovorima. Diskriminirajuće odredbe potrebno je ukloniti u najvećoj mogućoj mjeri.

To se, primjerice, odnosi na električna vozila. Sada moramo nastaviti u tom smjeru. Zadaća je to radne skupine na visokoj razini za akt o smanjenju inflacije. Nemamo mnogo vremena.

Tražimo pravednost, ništa više. I Unija subvencionira proizvođače električnih automobila, ali ne diskriminira. Isto očekujemo i od SAD-a.

Europska unija ne smije se upustiti u protekcionističku utrku prema dnu.

Moramo ubrzati javna ulaganja u Europi kako bismo potaknuli stvarna europska srednjoročna rješenja. No za to su potrebni jednaki uvjeti na jedinstvenom tržištu i na globalnoj razini. Naš zeleni plan mora biti strategija rasta.

Rast će proizaći i iz reforme našeg energetskeg tržišta. I mora biti spreman za budućnost. To moramo učiniti zajedno. Moramo u tome uspjeti ili ćemo se u suprotnome nastaviti međusobno natjecati.

Nastavit ćemo podupirati mjere kojima se olakšava punjenje skladišta plina za sljedeću zimu. Nastavit ćemo podupirati zajedničku kupnju zaliha. I moramo diversificirati svoje izvore energije.

Moramo uspostaviti čvrst regulatorni okvir za budućnost. Aktualnom revizijom Uredbe EU-a o plinu naša će se pravila uskladiti s komercijalnom potražnjom i transportom zelenog vodika. Početkom sljedeće godine očekuje se revizija našeg tržišta električne energije. Mogu vam potvrditi da je Parlament spreman dati svoj doprinos kako bismo zajedno postigli energetske otpornost.

Parlament jest i ostatak će partner u raspravama. Plan RePowerEU, predstavljen u svibnju, sada postaje stvarnost. Baš je jučer postignut dogovor, kao što je obećano, prije Božića. Možemo djelovati brzo kada je to potrebno i pokazali smo da ćemo to i učiniti.

Što energetska kriza dulje traje, manje je opravdana primjena članka 122. kao pravne osnove za djelovanje.

Većina prijedloga Komisije ima sistemski učinak, što nam je zaista i potrebno, no Parlament mora biti uključen.

Uzmimo kao primjer raspravu o gornjoj granici cijena, koja traje mjesecima i kojoj je Parlament mogao jako puno doprinijeti. Moramo raditi zajedno.

U posljednjem je tromjesečju usporen rast BDP-a europodručja i očekujemo da će se još dodatno usporiti. Vjerojatno će doći i do kratkoročnog smanjenja proizvodnje. U 2023. neće nedostajati izazova. Međutim, temelji našeg gospodarstva su snažni i ove smo godine postigli bolji uspjeh nego što se to očekivalo.

Svi se moramo suzdržati od fiskalnih politika koje potiču inflaciju i najviše pogađaju ranjive skupine. To ne znači da u nekim područjima nema prostora za veću fleksibilnost, no ona mora biti uravnotežena.

Trebalo bi preispitati okvir gospodarskog upravljanja EU-a. Za održive fiskalne politike potreban je odgovarajući i vjerodostojan okvir. Drago mi je što Komisija o tome pokreće raspravu s državama članicama i Europskim parlamentom.

No moramo brzo djelovati. Moramo to napraviti 2023.

Tijekom 2023. morat ćemo još snažnije biti uz Ukrajinu. I dalje će im trebati naša politička, humanitarna, vojna, energetska i financijska pomoć.

Ne smijemo dopustiti da nas obuzme zamor jer Rusija upravo na to računa. Želi iscrpiti naša sredstva i naše strpljenje. Moramo pokazati jednaku otpornost koju tražimo od Ukrajinca.

Moramo dovršiti sljedeći paket sankcija i ukloniti nedostatke koji još eventualno postoje.

Jučer smo nagradu Saharov dodijelili ukrajinskom narodu, koji je predstavljao predsjednik Zelenski. Iako smo to već znali, njegove su nas riječi uvjerile koliko je ustrajna hrabrost Ukrajine. Tom sam prilikom pohvalila napredak koji Ukrajina ostvaruje u provedbi sedam preporuka Europske komisije u vezi sa zahtjevom te zemlje za članstvo u Europskoj uniji.

Mi možemo pomoći ukrajinskom narodu i nastaviti ćemo to činiti.

Naposljetku, željela bih Vam, Petre, zahvaliti na češkom predsjedanju, na vođenju tijekom proteklih mjeseci te na zatvaranju dugog popisa teških predmeta u ovom teškom razdoblju.

Toplo pozdravljam predstojeće švedsko predsjedanje i radujem se suradnji s Vama, Ulfe.

Čeka nas još puno posla.

Svaki put kada se sastanemo, čini se da ga je još i više. No, uvjeren sam da zajedno možemo prevladati međusobne nesuglasice i usmjeriti Europsku uniju prema budućnosti.

Hvala vam.